



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: **R. K.**, nar. X
bytem X
zastoupen JUDr. Alešem Mendelem, advokátem,
se sídlem Orlí 492/18, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**
se sídlem Ke Skalce 5907/47, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2023, č. j. KUJI 21888/2023, sp. zn. OOSČ 80/2023 OOSC/12,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina ze dne 22. 2. 2023, č. j. KUJI 21888/2023, sp. zn. OOSČ 80/2023 OOSC/12, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 11 228 Kč k rukám zástupce žalobce, JUDr. Aleše Mendela, advokáta, do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně brojí žalobce proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo částečně změněno rozhodnutí Městského úřadu Žďár nad Sázavou, odbor dopravy, ze dne 22.12. 2022, sp. zn. D/855/22/HF tak, že bylo uvedeno jiné označení domu na ul. N., kde žalobce zaparkoval a ve zbytku bylo citované rozhodnutí

potvrzeno.

2. Rozhodnutím Městského úřadu Žďár nad Sázavou byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, za což mu správní orgán prvního stupně uložil pokutu ve výši 25 000 Kč a správní trest zákazu řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

3. Podle žalobce krajský úřad ve svém rozhodnutí pochybil a nevypořádal se s námitkami žalobce proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Předně brojil proti nepředvolání navrženého svědka p. R. s tím, že ho mohl navrhnout až v řízení před městským úřadem a jeho nepředvoláním a neprovedením dalších navrhovaných důkazů správní orgány *zabránilly žalobci dokázat své tvrzení. Tvrzení žalovaného o možnosti vystavení p. R. nebezpečí postihu za přestupek je podle něj neakceptovatelné a svědka bez jeho slyšení označuje za osobu, která bude podávat nepravdivou svědeckou výpověď. Zároveň uvedl, že nemůže obstát argumentace dostatečností výpovědí obou policistů bez ohledu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007-114.*
4. Žalobce dále setrvává na své argumentaci, a to, že se krajský úřad nevypořádal s důvodem, proč se vůbec měl obviněný podrobit orientační zkoušce, neboť z **výpovědi svědků (zasahujících policistů)** je zřejmé, že nejevil žádné příznaky, které by nasvědčovaly tomu, že by měl být pod vlivem alkoholu či návykových látek. Dříve uložený trest za řízení vozidla pod vlivem návykové látky nemůže sám o sobě jako důvod obstát. Argumentace žalovaného je pouze citací právního předpisu bez zohlednění psychického stavu žalobce v době kontroly.
5. Žalovaný ve svém vyjádření s ohledem na podobnost odvolacích a žalobních námitek odkázal na napadené rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.

III. Posouzení věci

6. Krajský soud na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

K dotčení procesních práv žalobce

7. Po posouzení věci dospěl soud k závěru, že v řízení před správními orgány byla dotčena procesní práva žalobce.
8. Otázka výsledku obviněným navržených svědků byla předmětem řady rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu již ze dne 21. 1. 2011, č. j. 5 As 82/2009-75, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl: „*K výkladu § 32 odst. 2 věty druhé zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), účinného do 31. 12. 2005, jenž stanovil, že rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí určuje správní orgán, se Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 As 2/2005 - 62, publikovaném pod č. 847/2006 Sb. NSS: „Není sporu o tom, že je právem správního orgánu,*

který vede řízení o přestupku, vlastní úvahou dospět k rozhodnutí, které důkazy provede a které naopak označí v dané situaci za nadbytečné a návrhu na jejich provedení nevyhoví (§ 32 odst. 2 s. ř.). Toto jeho oprávnění vychází kromě jeho vrchnostenského postavení spojeného s pravomocí vůči subjektům podřízeným jeho autoritě, svěřenou mu zákonem, a inkvizičního (vyšetřovacího) principu, na němž je přestupkové řízení založeno, také ze základních zásad správního řízení, jako je zásada procesní ekonomie (hospodárnosti řízení, § 3 odst. 3 s. ř.) a zásada dokazování jen v rozsahu potřebném pro vydání rozhodnutí. Rozhodně však nelze toto právo chápat jako absolutní. Jeho realizace nesmí být překážkou uplatnění základních záruk osob čelících určitému obvinění trestní povahy v širším slova smyslu, garantovaných normami nejvyšší právní síly. Soubor těchto záruk lze souhrnně nazvat právem na spravedlivý proces. [...] Tvrdí-li osoba, proti níž se řízení vede, že se skutek, jehož se měla dopustit, odehrál jinak, než je jí kladeno za vinu, a přitom zde nejsou objektivně ověřitelné okolnosti, které by takovou verzi s jistotou vylučovaly (např. nemožnost překonat vzdálenost od čerpací stanice k místu kontroly v uvedeném časovém rámci pěšky apod.), je pro zachování určité rovnováhy třeba provést důkazy, které k prokázání pravdivosti svých tvrzení navrhuje. Zde v důsledku toho, že stěžovatel v postavení obviněného z přestupku využil svého práva v § 73 odst. 2 přestupkového zákona navrhnout důkazy na svou obhajobu (a nic nenasvědčuje tomu, že by důkazní prostředky nebyly snadno bez zvýšených nákladů dostupné), byl na dosah způsob, jak provedením těchto důkazů a jejich následným zhodnocením ověřit či vyvrátit vzájemně korespondující výpovědi obou policistů.“ Nejvyšší správní soud dospěl v citovaném rozsudku k závěru, že v tehdy posuzovaném případě správní orgány svým postupem v řízení o přestupku porušily zásadu rovnosti zbraní, když zcela vyloučily prezentaci důkazů svědčících ve prospěch žalobce a závěr o skutkovém stavu věci učinily toliko na základě jednostranných důkazů. Zároveň Nejvyšší správní soud zdůraznil, že povinnosti vyslechnout žalobcem označené svědky se správní orgány nemohly zprostit poukazem na skutečnost, že jejich případné výpovědi by byly ryze účelové, neboť tyto osoby jsou s obviněným (žalobcem) v přátelském vztahu. Uvedené závěry lze plně vztáhnout i na řízení o přestupku vedená již za účinnosti nového správního řádu. O tom svědčí i to, že Nejvyšší správní soud na uvedené závěry navázal ve své pozdější judikatuře, mimo jiné i v rozsudku ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008–115, ze kterého vycházel při posouzení věci krajský soud.“

9. Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 7. 2021, č. j. 2 As 318/2019–37, byť v rámci řízení o přezkumu pořádkové pokuty uložené osobě, která se nedostavila ke svědecké výpovědi, uvedl (k podstatě výpovědi) následující: „Není rozhodné, že svědka navrhl slyšet obviněný z přestupku, ani to, zda výpověď svědka byla ve výsledku pro věc rozhodná. Podstatné je, že svědek údajně mohl osvětlit skutečnosti významné pro řízení. Jen provedením svědecké výpovědi je možno zjistit, co je obsahem svědectví a zda má pro věc význam. Právě proto je třeba svědka slyšet.“
10. Z obsahu správního spisu vyplývá, že již v rámci ústního jednání před správním orgánem prvního stupně vznesl žalobce návrh na výslech svědka p. R. s tím, že k tvrzení policistů, že ve vozidle viděli pouze jednu osobu, řidiče, uvedl, že po celou dobu jízdy spal na zadním sedadle, a k situaci na místě, že byl rozespálý a testu na přítomnost omamných a psychotropních látek se odmítl podrobit proto, že vozidlo neřídil. Zároveň uvedl i kontaktní údaje navrhovaného svědka.
11. Jinými slovy žalobce ještě v řízení před správním orgánem prvního stupně zpochybnil výpověď obou policistů, důkazní návrh žalobce měl zároveň podpořit jeho tvrzení, že skutek se odehrál jinak, než tvrdí policisté.
12. Správní orgán prvního stupně provedení výslechu svědka p. R. odmítl s tím, že ji považuje

za nadbytečnou, neboť policisté vypověděli, že spatřili řídit žalovaného, vystupovat ho po zaparkování z místa řidiče a jejich výpovědi jsou nerozporné. Jinými slovy je podle něj výpověď svědka nadbytečná, neboť skutkový stav je dostatečně popsán oběma policisty. Minimálně v otázce toho, jaká osoba vozidlo řídila, však svědci nevypověděli, že viděli řídit žalobce, ale jednu osobu. O žalobci hovořili teprve v té souvislosti, že ho viděli vystupovat z místa řidiče.

13. Je tedy evidentní, že žalobce chtěl prokazovat svědeckou výpovědi jinou verzi skutkového děje. Správní orgán ji odmítl s tím, že svědka již předem považoval na nedůvěryhodného a samotný popis skutkového děje, jak ho uvedl žalobce, považoval za účelový, když dovodil, že policisté nemají důvod vypovídat nepravdivě. Za této procesní situace správní orgán prvního stupně absolutizoval výpovědi obou policistů a nedal žalobci šanci prokázat svá tvrzení.
14. Soud s odkazem na shora uvedené rozsudky Nejvyššího správního soudu zdůrazňuje, že k hodnocení účelovosti, věrohodnosti nebo relevance výpovědi může správní orgán přistoupit až poté, co výpověď, která není zjevně nezpůsobilá prokázat jinou verzi skutkového děje, provede.
15. Pokud jde o žalobou napadené rozhodnutí, tak důvody, proč žalovaný aproboval postup správního orgánu prvního stupně, jsou uvedeny na str. 5 rozhodnutí. Žalovaný považoval za podstatné to, že uvedenou skutečnost sdělil žalobce až při výsledku, a ne při podání vysvětlení, dále že s ní policisty při výsledku nekonfrontoval a zároveň že by svědka p. R. mohl výpovědi správní orgán vystavit nebezpečí postihu za přestupek dle § 2 odst. 1 písm. e) zákona č. 251/2016 Sb. K tomu konstatoval, že obecně není důvod pochybovat o pravdivosti a věrohodnosti výpovědi policistů.
16. Skutečnosti uváděné žalovaným ale nejsou ve věci relevantní. Fakt, že žalobce policistům nesdělil informace o řidiči, není sám o sobě důvodem, proč by neměl být svědek p. R. vyslechnut, zvláště když žalobce uvedl ve svém výsledku, že byl rozespálý. To, že ani žalobce ani jeho právní zástupce nekonfrontovali při výsledku policisty, je otázkou vedení obhajoby a rozhodně z toho nelze dovozovat dostatečnost prokázání skutkového stavu. No a konečně není úkolem správních orgánů předem bránit výsledku svědka s tím, že by ho mohl vystavit nebezpečí postihu za přestupek dle § 2 odst. 1 písm. e) zákona č. 251/2016 Sb. – to samo o sobě již předznamenává hodnocení výpovědi navrženého svědka jako nepravdivé.
17. Soud nepomíjí rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2019, č. j. 7 As 289/2018–32, ohledně doplňování skutkových tvrzení až v odvolání, ve kterém Nejvyšší správní soud neshledal důvody, aby správní orgán prvního stupně doplňoval dokazování o navržený výsledek svědka v situaci, kdy byl přestupce v předchozím řízení pasivní a teprve v doplnění odvolání předložil zcela odlišnou skutkovou verzi děje, která nekorespondovala s předcházejícími skutkovými zjištěními. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvedl: „[23] Při úvahách o důvodnosti či nadbytečnosti provedení důkazních návrhů je třeba vycházet z celého kontextu věci. Především nelze odhlédnout od skutečnosti, že jiná skutková verze posuzované věci byla stěžovatelem prvně uplatněna až v doplnění odvolání, ačkoliv mohla být namítána dříve. Stěžovatel byl trestán za přestupek spadající mezi přestupky pozorovatelné pouhým okem, pro které je typické dokazování svědeckou výpovědí. I pokud by Nejvyšší správní soud připustil, že ve vypjaté situaci na místě přestupku nebyl stěžovatel schopen sdělit zasahujícímu policistovi, že byl za jízdy připoután pětibodovým bezpečnostním pásem, a nebyl ani schopen zajistit zaznamenání přítomnosti svědkyně, nebyl dán žádný důvod neuplatnit tento klíčový

důkaz svědčící o jeho nevině před správním orgánem I. stupně. Za této situace se obrana tohoto typu, předestřená obviněným až v pozdějším stádiu správního řízení, může jevit (a v dané věci se také jeví) podle kontextu věci jako nepřesvědčivá a účelová (srov. rozsudky tohoto soudu ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013–23, ze dne 8. 12. 2016, č. j. 5 As 206/2016–37, ze dne 21. 2. 2017, č. j. 2 As 214/2016–24, nebo ze dne 23. 8. 2018, č. j. 3 As 203/2017–29).

18. [24] *Věrohodnost stěžovatelovy obrany snižuje nejen to, že ji poprvé v konkretizované podobě uplatnil až v průběhu odvolacího řízení, ale i to, že z obsahu spisového materiálu vůbec nevyplývá, že by v době spáchání přestupku byla ve vozidle jiná osoba, která by byla sto podat k věci, jejíž průběh vnímala bezprostředně svými smysly, jakoukoliv výpověď. Postup stěžovatele tak působí značně účelově, neboť si až v rámci doplnění odvolání „vzpomíná“, že ve vozidle nebyl sám. Za situace, kdy ostatní důkazy (výpověď svědka, potažmo oznámení přestupku) nesvědčí o tom, že se na místě stěžovatelem uváděná osoba skutečně nacházela, lze s ohledem na výše uvedené akceptovat závěr o nadbytečnosti provedení této svědecké výpovědi.“*
19. *V nyní projednávané věci je situace odlišná právě tím, že svoji verzi skutkového příběhu uplatnil žalobce již v řízení před správním orgánem prvního stupně. Podle názoru zdejšího soudu již není možné dále rozměšňovat ochranu procesních práv obviněného a fakticky vytvářet určitou formu koncentrace skutkových námitek, která by měla nastat v okamžiku podání vysvětlení, tj. ještě před samotným zahájením řízení před správním orgánem.*
20. *Soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že neprovedením výsledku svědka p. R., a naopak hodnocením potenciální věrohodnosti a pravdivosti jeho výpovědi oběma správními orgány bez provedení výsledku byla zásadně dotčena práva žalobce na procesní obranu a rozhodnutí žalovaného je proto zatíženo zásadní procesní vadou s vlivem na zákonnost.*

K výzvě podrobit se testu na přítomnost omamných látek

21. *Otázkou, kterou mohl soud přezkoumat samostatně, je námitka rozsahu oprávnění policie vyzvat řidiče k provedení testu na přítomnost omamných látek.*
22. *Nejvyšší správní soud se situacemi, kdy policie vyzve řidiče, aby se podrobil orientačnímu, případně lékařskému vyšetření na přítomnost alkoholu v krvi, případně omamných látek zabýval v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2016, č. j. 2 As 146/2015-45, ve kterém dospěl k poměrně jednoznačným závěrům, na které v nyní projednávané věci postačí odkázat.*
23. *V případě orientačního vyšetření na ovlivnění řidiče alkoholem nebo omamnými látkami uvedl: „Dle § 124 odst. 10 písm. f) a g) zákona o silničním provozu "[p]ři dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích jsou příslušníci Policie ve služebním stejnokroji oprávněni zejména vyzvat řidiče a učitele autoškoly k vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, [resp.] jinou návykovou látkou". Stejně tak dle § 5 odst. 1 písm. f) a g) zákona o silničním provozu je řidič povinen "podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, [resp.] jinou návykovou látkou než alkoholem".*
24. [14] *Tyto činnosti vykonává Policie ČR zcela rutinně, pravidelně i nahodile, bez toho, že by před "rozhodnutím" o provedení silniční kontroly řidiče měla jakékoli nutné podezření z ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Jiný přístup je z povahy silničního provozu*

vyloučen. I když lze v provozu vysledovat občas vozidla vymykající se způsobem jízdy ostatním vozidlům, jistě nelze dohled a následnou kontrolní činnost omezovat jen na jejich řidiče. To platí tím spíše, je-li uplatňován přístup tzv. nulové tolerance alkoholu při řízení vozidel. Také proto je § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu koncipován jako tzv. obrožovací delikt. Odpovědnost řidiče nastupuje již tím, že vykonává činnost, při níž by mohl výše zmíněné právní statky i jen ohrozit, aniž by bylo vyžadováno způsobení škodlivého následku. Hustota silničního provozu daná počtem provozovaných vozidel a osob disponujících řidičským oprávněním k jejich řízení zřejmě ani jiné rozumné legislativní řešení zajišťující bezpečný a plynulý provoz neumožňuje.“

25. Oproti tomu v případě výzvy k podrobení se lékařskému vyšetření uvedl: „*Lékařské vyšetření dle § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb. nesmí být prováděno bezdůvodně, svévolně, či dokonce šikanózně. Uplatní se pouze za situace, ve které se lze důvodně domnívat, že vyšetřovaný řidič řídí motorové vozidlo pod vlivem alkoholu, resp. pod vlivem jiné návykové látky (§ 16 odst. 3). ... Zkušenosti s obtížným zjišťováním skutkového stavu v případech tohoto druhu (bezdůvodné odmítání podrobit se příslušným vyšetřením) ostatně vedly před časem zákonodárce k zakotvení zvláštní skutkové podstaty přestupku [dříve § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, nyní § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu] postihující řidiče nikoliv za řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, nýbrž za samotné bezdůvodné odmítnutí vyšetření, zda při řízení nebyl pod vlivem těchto látek, jinak řečeno porušení povinnosti řidiče uvedené v § 5 odst. 1 písm. f), resp. g) zákona o silničním provozu. ... [22] Mezi důvodné domněnky, které výzvu k provedení lékařského vyšetření umožňují Policii ČR vyslovit, patří různorodé situace. Lze si například představit – a zákon takovou situaci dokonce předvídá –, že vyšetřovaná osoba orientační dechové vyšetření na místě odmítne. V takovém případě se nařídí provedení lékařského vyšetření.“*
26. Jinými slovy k uplatnění výzvy dle § 124 odst. 12 písm. g) zákona o silničním provozu v nyní projednávané věci nebylo třeba, aby policisté disponovali zvláštním, důvodným, podezřením, že byl žalobce ovlivněn omamnými látkami. Konečně ani argumentace žalobce o zjevných průvodních znacích ovlivnění omamnými látkami není případná, neboť žalobce nemusel vykazovat přímo známky toho, že by řídil pod okamžitým vlivem omamných látek, tj. že by užil drogy před samotným řízením motorového vozidla, nebo v jeho průběhu. Za porušení právních předpisů se totiž považuje, i zjištění určité hladiny omamných látek v organismu, kterou může řidič vykazovat i po delším čase od požití drog a která se nemusí projevovat typickými znaky okamžitého ovlivnění osoby drogou. V té souvislosti je proto relevantní chování kontrolované osoby před a při ztotožnění i s ohledem na její trestněprávní minulost.
27. Druhý žalobní bod proto není důvodný.

IV. Shrnutí a náklady řízení

28. Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí trpí procesní vadou, která mohla mít vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a je proto nutné jej zrušit dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. V něm bude žalovaný vázán shora uvedeným právním názorem krajského soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

29. Výroky o nákladech řízení mají oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl v řízení plný úspěch, a proto mu náleží náhrada nákladů řízení, která sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč, z odměny právního zástupce a náhrady hotových výdajů právního zástupce. Odměna právního zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, za dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsání žaloby) 2 x 3 100 Kč. Náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 4 citované vyhlášky 2 x 300 Kč za tytéž úkony právní služby. Celková částka náhrady nákladů na odměnu právního zástupce, hotové výdaje a za promeškaný čas tak činí 6 800 Kč. Celková výše nákladů řízení před soudem tak činí spolu s DPH 11 228 Kč.
30. Náhradu nákladů řízení spočívající v zaplaceném soudním poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku soud žalobci nepřiznal, neboť již v něm dospěl k závěru, že neobsahuje žádné tvrzení ohledně skutečně hrozící reálné újmy. Jelikož žalobce neunesl v návrhu na přiznání odkladného účinku ani břemeno tvrzení ani břemeno důkazní, není podle soudu na místě, přiznat mu náhradu nákladů řízení za zaplacení soudní poplatek ani podle celkového výsledku řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 28. června 2023

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce